

Azért a víz az úr

2023 május 22. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Ha van olyan ismert ember, aki egy személyben megtestesíti bizarr korunkat, az Elon Musk.

Az a vállalkozó, aki minden ismert kommunikációs technikát felborított, újraértelmezte a gazdasági élet mozgatórugóit, és felszántotta s sóval behintette a médiát. Az önmagát folyamatosan mikromenedzsel? vizionárius vállalkozóval kapcsolatban minden hír. Ha köhint, ugranak egyet a részvénypiacok, ha rámutat valamire, az értékessé válik. Néhány milliárd dollár úgy t?nik el varázslatos szavainak hatására, mintha sosem létezett volna – természetesen ez igaz, a szóban forgó pénzek valóságban nem léteztek, ahogy a kriptovaluták sem, minden csak mese –, majd hirtelen kétszer annyi jelenik meg a híradások alapján a számláján. Egyetlen bizonyíték Musk szava. Azt pedig elhiszi mindenki.

Néhány napja egy Twitter-felhasználó kijelentette, nagyon szereti az indiai konyhát, amelyre maga Elon Musk reagált azzal: Igaz. Ez az egy szó felpörgette az üzenetküld? oldal forgalmát, pillanatok alatt kétmilliónál is többen olvasták Elon Musk magvas gondolatát. Persze nem érdemes csodálkozni, hiszen India bizony feltörekv? nagyhatalom, óriási lakossággal, akik egyben nagyon büszkék konyhájukra. Musk pedig pontosan tudja ezt. Mégis, a vállalkozó alapvet?en pénzember, teljesen lényegtelen, hogy milyen ételeket eszik. Csakhogy ma, 2023-ban ez igenis fontos, jóval fontosabb, mint az, hogy m?ködik-e a Tesla. Ahogy az elektromos autózás esetén, mindenhol másodlagos a termék maga. Egy életérzést, filozófiát ad el Musk, mégpedig nagyon hatékonyan, és mások megpróbálják ugyanezt követni. Az Apple is így lett sikeres. Valójában ma már mindenki csak így tud áttörést elérni, hogy nem csak a terméket teszi vonzóvá, hanem önmagát is. Ehhez pedig felhasználja eszközül a médiát, vagyis azt, ami lett bel?le.

Ez a média ugyanis már nem az, amit valaha megismertünk. Ahogy minden, a média is alakul, modernizálódik, esetleg visszafejl?dik. Egykor sürgönyökkel tudatták a világgal, mi történik egy-egy helyszínen. Ryszard Kapuscinski valaha egymaga küldött telexen üzenetet arról, hogy kitört a háború Honduras és El Salvador között, egyetlen más újságíró se járt akkor arrafelé. Ma mindenhol mindenki újságíró, vagy annak képzeli magát. Egyetlen korszer? mobiltelefonnal helyettesíthet? egy régi tévéstúdió, éles képek és szépen összerakott videóbejátszások teszik átélhet?vé az eseményeket. De egyáltalán nem lett senki tájékozottabb ett?l, s?t a tapasztalat azt mutatja, hogy visszafejl?dik a szakma. Ma már az az érdekes hír, hogy Musk szereti az indiai konyhát. Egy fontos politikai vagy közéleti esemény egyszer?en nem tud olyan érdekes lenni, mint az önmagát érdekessé fazonírozó influenszer bármilyen megnyilvánulása. Tömegeket ér el Musk egyetlen helyeslése, valamint a hasonló módszerrel befolyást elér? milliók üzenetcunamija, a fülsiketít? virtuális zajban teljesen elsikkadt a lényeg.

Egykor még azért olvasott valaki lapokat, híroldalakat, mert elfogadta, hogy az adott szerkeszt?ségben profik dolgoznak, ?k állítják össze a hírcsomagot, van érzékük ahhoz, hogy mi a fontos és mi a kevésbé lényeges, átlátják az álhírek szövevényét, értelmezni tudják a tényeket és kijelentéseket. Ez ma is pontosan így van, a szerkeszt?ségek profikból állnak, csak ma már amat?rök is profiként tudják önmagukat feltüntetni. Pedig nem azok, csak pokoli egyszer? dolga van mindenkinek, ha önmagát újságírónak akarja feltüntetni. Az írott szó mágia, az ember elhiszi, amit leírva lát, sokkal inkább, mintha ugyanazt valaki szóban elmondja neki. Ez egy ismert hatás, a média ezért is tudott befolyásra szert tenni. De ma már kevésbé hiszi el az olvasó azt, hogy egy stabil, régóta m?köd? szerkeszt?ség valóban képes arra, hogy kiválogatja a hírek közül az igazságot, és azt képzeli, hogy erre bizony ? maga is képes. Önbizalommal telve ül le a szédít? híráradatba, és azt hazudja magának, képben van, tisztában van a körülötte zajló eseményekkel. Közben a böngész?jében felt?n? hírek legalább 90 százaléka egyszer? hazugság, csúsztatás, politikai manipuláció vagy cégek reklámja. Bizonyítékok nélkül írnak le gátlástalan gazemberek egyértelm? hazugságokat, játszanak a befolyással, és tudják, hogy ?k nyertek, nincs megállás.

Az ukrán–orosz konfliktus hadszíntere inkább a virtuális világ, semmint a fizikailag létez? csatamez?. Ha az olvasó elhiszi, amit lát, akkor nyert ügye van a propagandistának. Ne feledjük, háborúban áll Ukrajna és Oroszország, így katonai cenzúra után közölnek cikkeket, csak ma már nincs sok értelme a zord tisztvisel?ket beültetni a szerkeszt?ségbe, akik nemzetbiztonsági szempontból ellen?rzik az írásokat. Ma megbíznak az újságírók öncenzúrájában, s abban, hogy valami módon még az államhatalom el tudja érni azokat, akik saját országuk hadi törekvéseivel ellentétes tevékenységet folytatnak.

A propaganda viszont valós, mint minden háborúban, ?rületesen intenzív, sose fog leállni, és többé-kevésbé hihet? is. A technika fejl?désével pedig egyre hihet?bb lesz, hiszen már most is több olyan videófelvétel jelent meg a világhálón Ukrajnából, amelyeket számítógép rajzolt, és mégis elfogadták az olvasók valóságnak. Az élet egyre inkább áttev?dik a virtuális világba, ott születnek kapcsolatok emberek között, ott folyik a kommunikáció, a munka egy része is egyesek és nullák sorozatává vált. A kommunikáció azonban min?ségben átalakult, manipulációvá torzult, az egykor megbízható szakemberek helyét pedig átvették a hivatásos pojácák, egynyári influenszerek.

Pedig az élet ma is ott burjánzik a mez?kön, az utcákon és tereken, a kávézókban és az irodákban, ma is van fizikai kiterjedése. Ez látszik sorvadni, ezt veszítjük el azáltal, hogy a könnyebb utat választjuk, és hiszünk

azoknak, akik vonzóvá varázsolták magukat. De épp ez adja a reményt is, hogy a létez? világ megmarad, a virtuális pedig nem. Hosszú távon nem a csinoska influenszerek érvényesülnek, az csak a látszat, hanem azok, akik a földön állnak és fel tudják emelni a fejüket a mobil kijelz?jér?l. Az Egyesült Királyságban máig minden törvényt kötelez?en kézzel állatb?rre írnak és beteszik egy jól ?rzött raktárba, hiszen mindig így csinálták és így is fogják csinálni feltehet?en örökre. Mert gyors és könny? a digitális világ, de a fizikai létezés igenis sokat nyom a latban, ha nincs mondjuk elektromosság.

Az átlagember nem képes elválasztani az igazat az álhírt?l, mivel nem ez a munkája, és csak tájékozódni szeretne. Nem ássa bele magát az eseményekbe, erre senkinek nincs ideje és energiája, csak annak, aki szenvedélyesen szereti és ezért fizetik. Ne gondoljuk azt, hogy ez a manipuláció véletlen, egyszer?en így alakult. A média eltorzítása régi törekvés, egyid?s a médiával, hiszen kiváló fegyver ez a világban, az információ átadása vagy visszatartása.

A sokat emlegetett negyedik hatalmi ág valójában mindig egy jól hangzó mítosz volt, amelyet tanítottak az iskolákban, igazolva a liberális demokrácia gy?zhetetlenségét és a fékek és ellensúlyok rendszerének tökéletességét. A médiát mindig kihasználta mindenki saját céljaira, és soha nem vált olyan er?ssé, hogy önmaga irányítson. Most is ott vannak mindig a függetlenség fügefalevelét maguk elé tartó figurák, akik egyértelm? céllal dolgoznak, manipulálnak, hamis híreket terjesztenek.

De azért a víz az úr.

Sitkei Levente - www.magyarnemzet.hu

Ajánló